

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Mikko Karl Antero Ollikainen	Telia Tunnistus	12.10.2023 17:33:07 UTC+03:00
Jakobsson-Pada Linda Maria	Telia Tunnistus	09.10.2023 15:22:11 UTC+03:00
Carola Marianne Lithén	Telia Tunnistus	12.10.2023 17:00:09 UTC+03:00
RAMIEZA ABDIRAHMAN MOHAMED MAHDI	Telia Tunnistus	10.10.2023 18:14:14 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (36 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Elin: Aluevaltuusto
Aika: 02.10.2023 Kello: 10:00 - 11:40
Paikka: Auditorio Kotka, Y3, Vaasan keskussairaala

Läsnäolijat:

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Ollikainen Mikko	puheenjohtaja	
Keskinen Pasi	jäsen	
Moisio Harri	jäsen	
Berg Kim	I varapj.	
Mäkynen Matias	jäsen	
Rantala Mervi	jäsen	
Miettinen Arja	jäsen	
Ala-Heikkilä Sari	jäsen	
Tolppanen Maria	jäsen	Poistui klo 11.25 §75 jälkeen
Kivimäki Jorma	jäsen	
Sjökvist Peter	jäsen	
Byggmästar Martin	jäsen	
Pettersson David	jäsen	
Hjulfors Andreas	jäsen	
Huhta Henrik	jäsen	
Mäki Tommi	jäsen	
Tuomela Antti	jäsen	
Luoma Kai	jäsen	
Strand Joakim	II varapj.	
Lindqvist Hans-Erik	jäsen	
Bystedt Rainer	jäsen	
Lithén Carola	jäsen	
Vikström Kenth	jäsen	
West Mia	jäsen	
Frostdahl Steven	jäsen	
Holmäng Johanna	jäsen	
Granlund Gun	jäsen	
Brännkärr-Friberg Nina	jäsen	
Salovaara-Kero Anne	jäsen	
Somppi Sari	jäsen	
Juthborg Johanna	jäsen	
Kaptens Gun	jäsen	
Haldin Annica	jäsen	
Willman Gösta	jäsen	
Gädda Mikael	jäsen	
Näs Katarina	jäsen	
Backull Ann-Britt	jäsen	
Yli-Pelkola Kim	jäsen	

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Palm Maria	jäsen	
Tokou Maria	jäsen	
Sjöskog Niclas	jäsen	
Ingo Jenni	jäsen	
Jusslin Gunilla	jäsen	
Svedjebäck Karl-Gustav	jäsen	
Forth-Snellman Åsa-Britt	jäsen	
Mahdi Ramieza	jäsen	
Kullas Johan	jäsen	
Alhonnoro Lotta	jäsen	
Sipinen Helinä	jäsen	
Rintamäki Anne	jäsen	
Karppi Päivi	jäsen	
Mäkynen Jukka	jäsen	
Salminen Asko	jäsen	
Knuutti Teemu	varajäsen	
Kivioja Tuija	varajäsen	Saapui klo 11.25 ennen §76
Kaunismäki Tomi	varajäsen	
Koski Susanna	varajäsen	
Saarikoski Sari	varajäsen	
Källberg Birgitta	varajäsen	

Poissaolijat:

Niemi Minna	jäsen
Östman Peter	jäsen
Heinonen Marko	III varapj.
Pihlajaniemi Petri	jäsen
Borg Johanna	IV varapj.
Sandbacka Joacim	jäsen

Muut läsnäolijat:

Jakobsson-Pada Linda	sihteeri
Kinnunen Marina	hyvinvointialuejohtaja
Penttinen Erkki	sektorijohtaja
Sjöström Pia-Maria	sektorijohtaja
Vähäkangas Pia	sektorijohtaja
Berg Päivi	hallintopäällikkö
Nystrand Lena	talousjohtaja

Pykälät: 66 - 80

Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti. Allekirjoituksen todentaminen voidaan osoittaa hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Mikko Ollikainen
Puheenjohtaja

Linda Jakobsson-Pada
Sihteeri

Carola Lithén
Pöytäkirjan tarkastaja

Ramieza Mahdi
Pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on nähtävillä yleisessä tietoverkossa: www.pohjanmaanhyvinvointi.fi

Österbottens välfärdsområde / registratur
Sandviksgatan 2–6, 65130 Vasa
registrator@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2–6 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Elin: Aluevaltuusto
Aika: 02.10.2023 Kello: 10:00 - 11:40
Paikka: Auditorio Kotka, Y3, Vaasan keskussairaala

Asialuettelo:

Pykälä	Käsiteltävä asia	Sivu
§ 66	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 67	Pöytäkirjantarkastajien valinta	6
§ 68	Tulevaisuus- ja sopeuttamishjelman toimenpiteiden etenemisen tilannekuva	7
§ 69	Talousarviomuutos 2023	12
§ 70	Strategiset mittarit, raportti	14
§ 71	Valtuustoryhmätuki 2023	15
§ 72	Eropyyntö luottamustehtävistä, Anne Rintamäki	18
§ 73	Vastaus valtuustoaloitteeseen; Koko Pohjanmaan hyvinvointialueella tulee ottaa käyttöön HPV-testit osana kohdunkaulan syövän seulontaa	20
§ 74	Vastaus valtuustoaloitteeseen/Pitkäkestoista covid-19-tautia sairastaville toimiva diagnostiikka, hoito ja kuntoutus Pohjanmaan hyvinvointialueella	22
§ 75	Vastaus aluevaltuustoaloitteeseen; Selvitetään ja tutkitaan ikääntyneiden välimuotoisen asumisen tarve Pohjanmaalla	24
§ 76	Vastaus valtuustoaloitteeseen, ilmaiset kuukautissuojat	25
§ 77	Vastaus valtuustoaloitteeseen lukuseptin käyttöönotosta lastenneuvolassa	27
§ 78	Vastaus valtuustoaloitteeseen, äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä	29
§ 79	Kysymyksiä, aloitteita ja ilmoituksia	31
§ 80	Kokouksen päättäminen	32

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 66

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 111 §:n mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään seitsemän (7) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle ja niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus sekä kaikille jäsenkunnille. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Hallintosäännön 118 §:n mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueille (611/2021) 108 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Suoritetaan nimenhuuto ja todetaan läsnä olevat jäsenet.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.02. Kokous todettiin olevan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltainen läsnä olevien jäsenten määrän perusteella.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 67

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 131 §:n mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi (2) valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Hallintosäännön 132 §:n mukaan valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla, siten kuin laki hyvinvointialueista 145 §:ssä säädetään.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä: Carola Lithén ja Kai Luoma.

Päätös:

Valtuutetut Carola Lithén ja Ramieza Mahdi valittiin pöytäkirjantarkastajiksi.

Tulevaisuus- ja sopeuttamishojelman toimenpiteiden etenemisen tilannekuva

Aluehallitus 18.09.2023 § 229

Valmistelija

Satu Hautamäki, Tony Pellfolk, Kosti Hyvärinen, Sofia Svartsjö, Heidi Kotanen, Christian Palmberg, Suvi Einola, Päivi Berg
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuusto hyväksyi Pohjanmaan tulevaisuus- ja sopeuttamishojelman 2023-2026 kokouksessaan 12.6.2023 § 39. Viranhaltijat valtuutettiin käynnistämään kehittämis- ja sopeuttamistoimenpiteiden täytäntöönpano sekä raportoimaan hallitukselle ja valtuustolle säännöllisesti toimeenpanon toteutumisesta ja ohjelman mahdollisesta sopeuttamistarpeesta.

Oheinen tilannekuva ohjelmassa päätetyin teema-aluein raportoituna 15.9. tilanteessa

Kehityskohte	Aluevaltuuston asettama säästö	Säästösuunnitelma 2023	Tilannekuva ja raportti toimenpiteistä 15.9.2023
Digitaalisten ja etäpalvelujen kehittäminen	1 070 000€	1 070 000€	Seniorilinja laajentunut kattamaan koko hyvinvointialuetta 4.9. Sosiaalihuollon asiakasohjauslinjaa pilotoitu lasten ja perheiden palveluissa, syksyn aikana laajenee työikäisten palveluun. Omaolon piiriin saatu lisää kuntia 9/2023, chat-palvelun suunnittelutyö etenee. Puheentunnistuksen 50 % projektityöntekijä aloittanut 9/2023, perustetaan projektityöryhmä edistämään asiaa. Etävastaanotto videon välityksellä etenee: vahvan tunnistautumisen hakemus on hyväksytty Digi- ja väestötietovirastossa koskien Oivahealthin videopalvelua ja Oivahealthin palvelun käyttöönottoa varten on tilaus tehty. Työ chatbotin ympärillä jatkuu tekoälyä opastamalla ja kehittämällä ja uuden sisällön luomisella. 2 live-chatin tilaus Telialle on tehty. Sähköiset lomakkeet vahvalla tunnistautumisella Webropolin kautta ovat nyt teknisesti mahdollisia ja lomakkeita on luotu. Valmistelutyö asukkaiden sähköisen ajanvarauksen osalta on käynnistynyt kaikkien kolmen järjestelmän osalta. LifeCaren elektronisten palveluiden käyttöönoton ja laajennuksen kick off pidetään 12.9. Projektiaikataulu asiakastunnistuksen kehittämiseksi, sähköisille lomakkeille ja -ajanvaraukselle, omahoidolle jne. on laadittu. Kotiin vietävissä palveluissa hyvinvointiteknologian kehittämistä ja laajentamista koskeva suunnitelma on

			valmis ja osittain implementoitu. Lääkeannostelurobottien määrän lisääminen on toteutunut osittain ja vaatii vielä lääkkeiden annosjakelun hankinnan päätökseen saattamista.
Sosiaali- ja terveyskeskusten ja hyvinvointiasemien kehittäminen	1 425 000€	1 000 000€	Suun terveydenhuollossa Hela-hoitomalli aloitettu, mobiiliyksikön pilotointi alkaen 10/23, palvelusetelit lohkeamahoitoon otettu käyttöön. Hyvä vastaanottovalmennus jatkuu. Työtemallin laajentaminen suunnitellaan. Perusterveydenhuollon palvelupisteitä suljetaan hallituksen päätöksen mukaisesti syksyn aikana. Ylidiagnostiikan vähentäminen aloitettu osallistamalla henkilökuntaa. Palvelusopimuksien uudelleen neuvottelu Fimlab, Selkämeren terveys.
Lasten ja nuorten palvelut	350 000€	350 000€	Lasten terapiapalveluiden varmistaminen ja ohjaaminen kela-kuntoutukseen. Asiantuntijatiimien Vaasa ja Pietarsaari kokousajat varattu. Koulutukset lääkäreille elo-syyskuussa. Sosiaalihuollon ostopalveluiden vähentämisen mahdollistaminen henkilöstön lisäämisellä, ostopalvelukriteereiden tarkistamisella. Pidetty työpaja johtavien ja päälliköiden kanssa.
Vammaispalvelun sekä mielenterveys- ja riippuvuushoidon avoasumismuodot	100 000€	100 000€	Avoasumismuodot Vammaispalvelun asumispalveluiden kilpailutuksen valmistelu aloitettu. Keskisen alueen ympärivuorokautisen (Ella vaativa lasten yksikkö) ja päiväaikaisen toiminnan suunnittelua jatkettu tilojen osalta. Oman toiminnan toteutuksen suunnittelu edellyttää päätöstä tiloista. Ympärivuorokautisen ostopalvelun vähentäminen Ei ole toteutunut. Uusia asiakkaita tulee joka kuukausi ja omat paikat eivät riitä. Ensisijainen keino kustannusten hillintään on kilpailutus ja ostopalvelutarpeiden määrittely tilaajan toimesta. Tämän suhteen yhteiset toimintatavat tulosalueilla (vammaispalvelut ja osallisuuden tuki). Omat vapaat paikat saatava käyttöön.

			<p>Mielenterveys- ja riippuvuushoidon ostopalveluiden vähentäminen</p> <p>Kreivinkoti muuttaa 19.9. uusiin vuokratiloihin. Samalla saamme lisää 7 asiakaspaikkaa, joihin sijoitamme uusia asiakkaita, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista asumista. Ankaret-yksikön muutto uusiin tiloihin etenee. Rekrytointeja tullaan tekemään, mutta se vie oman aikansa. Tavoitteena muutto marraskuun aikana. Myös avokuntoutuksen laajentaminen edistyy ja siinä tavoitteena tuetun asumisen tarjoaminen tuetun tai tehostetun asumisen sijaan. Tarkoituksena siis sijoittaa asiakkaat omiin palveluihin ostopalveluiden sijaan.</p> <p>Kuulohälytinjärjestelmät kilpailutettu, 5/23 päättynyt. Toiminta siirtynyt 1.6 lähtien apuvälinekeskukselle.</p>
Voimakas panostus avoimiin ja puoliavoimiin hoitomuotoihin	1 490 000€	750 000€	<p>Seniorilinja laajentunut koko alueelle 4.9. Tehostettu Kotikuntoutus aloitettu Vaasan alueella 1.9, kuten myös combilanssitoiminta. Koulutukset, infot henkilöstölle ja väestölle. Nämä mahdollistamaan suunniteltua Eriyisgeriatrian sulkua lokakuun lopussa 2023. Kotisairaalan panostus Maalahteen lokakuussa.</p> <p>Yleislääketieteen osastojen (2 kpl) siirtyminen H-taloon Tammikaivon alueelta loka-marraskuussa, kirurginen osasto 3 siirtyminen H5 kerroksesta H4 kerrokseen syyskuun lopussa.</p> <p>Neljän sosiaalihuollon ympärivuorokautisen asumisyksikön asumismuodon hallittu muutos on aloitettu. Työryhmät työstävät keskitetyn intervallihoidon ja yhteisöllisen asumisen kriteerit ja ohjautumisen mallit.</p> <p>Ikäihmisten asumispalvelujen muutokset - On lähetetty tiedotuskirjeet ja varattu info-illat niiden yksikköjen asiakkaille ja omaisille, joissa tehdään muutoksia. Eri yksikköjen yksittäiset paikkavähennykset on tehty, asumisyksiköissä suoritettava eräitä sisäisiä muuttoja, jotta esim. kokonainen siipi voidaan poistaa käytöstä. Tavoitteena, että kiinteistöjen sisäiset muutot on suoritettu syyskuun aikana.</p>

			Asumismuotoa muuttavissa yksiköissä etusijalla ovat asumisyksiköt, joiden asumismuoto muutetaan kevyemmäksi siten, että joka toista muiden yksikköjen vapaata paikkaa tarjotaan nykyisille asiakkaille ja joka toista uusille asiakkaille. Tavoitteena on, että asumismuodon muutokset olisi toteutettu ensi vuoden puoliväliin mennessä.
Hallinto-, tuki- ja johtorakenteiden ja palveluiden keventäminen	5 050 000€	6 595 000€	YT-menettelyt käynnistymässä 18.9. koskien organisaatio-, johtamis- ja esihenkilörakennetta, asiantuntijatehtäviä ja hallinnon prosesseja. YT-menettelyt substanssitoimialoilla ovat loppusuoralla. Toimenpiteet on käynnistetty ja kustannussäästöjä on löydetty läpi organisaation mm. posti- ja teleliikenne, it-lisenssien optimointi, konsulttipalvelut, matkustuskäytänteiden ja ohjeiden tarkistaminen, koulutusmäärärahat, huolto- ja laitekustannusten tarkistus, sopimusneuvottelut, in-house-yhtiöiden ohjaus ja toiminnan tehostamisvaatimukset (2023 siivousruokahuollon palvelut). Kokoustarjoilujen, -määrien ja -palkkioiden tarkastelu, mainonta, lehtien ja julkaisujen tilaukset, kalusteiden kierrätys, yhteiskuljetusten kehittäminen, Hukkajahti sekä valtionavustuksen käyttö toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen 2023-2025
Yhteensä	9 485 000	9 865 000	

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus merkitsee tilannekuvan tiedoksi ja lähettää tilannekuvan myös aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös:

Aluehallitus merkitsi tilannekuvan tiedoksi. Aluehallitus antaa tilannekuvan myös aluevaltuustolle tiedoksi.

Jakelu

Hautamáki Satu, Tony Pellfolk, Kosti Hyvärinen, Sofia Svartsjö, Heidi Kotanen, Christian Palmberg, Suvi Einola, Päivi Berg
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto merkitsee tilannekuvan tiedoksi.

Päätös:

Hyvinvointialuejohtaja antoi tilannekuvan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman meneillään olevista toimenpiteistä.

Valtuutetut esittivät johtaville viranhaltijoille kysymyksiä yksittäisistä toimenpiteistä, kuten asumispaikoista ja kustannusvertailuista yksityisten palveluntarjoajien kanssa.

Valtuusto merkitsi tilannekuvan tiedoksi.

Jakelu

Talousarviomuutos 2023

Aluehallitus 18.09.2023 § 230

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueen neljännesvuosikatsaus per 30.6.2023 osoitti 25.862.286,68 €:n alijäämää. Valtuuston 28.11.2022 vahvistamassa talousarviossa 2023 on 23,3 milj. €:n alijäämä, ts. kustannukset ovat suuremmat kuin talousarviota laadittaessa saatavilla olleiden tietojen mukainen rahoitus.

Kuntayhtymän tilinpäätös 2022 osoitti asiakaspalvelujen ostojen toteumaa, joka oli huomattavasti suurempi kuin vuodeksi 2023 budjetoitu määrä. Koska asiakaspalvelujen volyyymi on ennallaan, mutta hinnat ovat nousseet huomattavasti vuoden 2023 aikana, on asiakaspalvelujen ostojen toteuma samaa luokkaa kuin vuonna 2022 siihen saakka, että ryhdytään sopeuttamistoimenpiteisiin. Lisäksi viimeisimmästä, vuonna 2023 toteutetusta palkantarkistuksesta ei ollut sopimusta talousarviota vahvistettaessa. Nämä kolme poikkeamaa huomioon otettuna alijäämä per 30.6.2023 on odotettavissa olevalla tasolla. Lisäksi on todettu, että erityishuollon talousarviotaso ei sisällä kaikkia hyvinvointialueelle siirrettyjä henkilöstökuluja ja ostopalveluja. Vaikka valtionrahoitusta on oikaistu muutamia kertoja talousarvion vahvistamisen jälkeen, se ei vielä riitä kattamaan nykyisen toiminnan kustannuksia. Kaikki nämä muutokset on huomioitu realistisena lähtökohtana hyväksytyille sopeuttamistoimenpiteille. Lisäksi talousarviomuutoksessa on muutettu ostopalvelut henkilöstökuluiksi Mico Botnialta takaisin otettujen palkka- ja talouspalvelujen osalta. Koska vuoden aikana on aloitettu useita valtion rahoittamia hankkeita, on talousarviota oikaistu myös niiden osalta. Ne ovat kustannusneutraaleja, koska koko kustannuslisäys katetaan vastaavalla valtionavustuksella, ts. hankkeita varten tarkoitetulla 6 milj. €:n tuella.

Edellä olevaa taustaa vasten talousarvioon on tehty lisäys, joka vastaa realistista tasoa (nettokustannukset 48 milj. €) ennen kuin mukaan on otettu tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman 10 milj. €:n osuus vuoden 2023 säästöistä. Talousarviomuutos merkitsee siis 38,6 milj. €:n nettolisäystä.

Toiminnan tuottoihin vaikuttavat vain hankerahoituksen valtionavustus sekä hyvinvointialueiden käynnistämisen aiheuttamia tilapäisiä kustannuksia varten tarkoitettua kehittämismäärärahan käyttöä. Määräraha myönnettiin 1.3.2023 käytettäväksi vuosina 2023 - 2025. Pohjanmaan hyvinvointialue sai 11,97 milj. €, josta 1,4 milj. € odotetaan käytettävän vuoden 2023 aikana. Tuottopuolelle ei ole tehty muita oikaisuja. Kokonaistuotot ovat siis lisääntyneet 7,4 milj. €:lla ja ovat 98,8 milj. €.

Toimintakustannukset ovat uudessa talousarvioehdotuksessa 910,1 milj. €, lisäystä on 71,3 milj. €. Henkilöstökulut ovat lisääntyneet 25,3 milj. €:lla, ostopalvelut 39,4 milj. €:lla ja aine- ja tarvikkeekustannukset 2 milj. €:lla. Tuet ja avustukset ovat lisääntyneet 2,1 milj. €:lla ja vuokratulot 2,4 milj. €:lla. Nämä ovat siis nettolisäykset sen jälkeen, kun sekä edellä mainitut talousarvion oikaisut että TUSO-ohjelman sopeuttamistoimenpiteet on otettu huomioon.

Kustannuksista 1,4 milj. € on siis katettu kehittämismäärärahalla. Niistä voidaan mainita käyttämättömien tilojen vuokratulot 0,5 milj. €, IT-kulut 0,7 milj. € ja johtamismallin uudelleenjärjestely 0,2 milj. €.

Toimialakohtaisissa talousarvioissa talousarviomuutokset on esitetty myös nettona pääryhmittäin ja sitovuustaso on määritelty uudelleen. Nettotoimintakustannusten ehdotetaan pysyvän sitovina. Suunnitelman tekstiosaa ei muuteta, mutta sopeuttamisohjelman toimenpiteet on kirjattu erikseen valtuuston päätökseen 12.6.2023 § 39 sekä hallituksen tarkennettuihin toimenpiteisiin 28.8.2023 § 204.

Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvioehdotus osoittaa muutosten jälkeen 61 milj. €:n alijäämää. On erittäin tärkeää, että tehostamis- ja sopeuttamisohjelman 10 milj. €:n toimenpiteet vuodelle 2023 voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan tavoitteen mukaisesti.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus esittää valtuustolle muutetun talousarvion ja muutetun sitovuustason hyväksymistä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 69
815/02.02.02/2023

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy muutetun talousarvion ja muutetun sitovuustason.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 1 Talousarviomuutos 2023

Strategiset mittarit, raportti

Aluehallitus 18.09.2023 § 237

Valmistelija Wik Pia
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1809, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Strategiset mittarit raportoidaan tänä vuonna kolme kertaa. Strategisilla mittareilla seurataan strategisia tavoitteita, jotka ovat ”Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö, Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua, Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät ja Resurssit käytetään vaikuttavasti”. Nyt raportoidaan tilanne aikaväliltä 1.1.-31.8.2023. Käytämme tuoreimpia saatavilla olevia lukuja. Kaikkia jo hyväksytyjä mittareita ei vielä kuitenkaan pystytä raportoimaan ja mittarit ovat kehityksessä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus merkitsee strategisten mittareiden tilanteen tiedoksi. Tilannekuva toimitetaan myös aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 70
1178/00.01.02/2023

Valmistelija Wik Pia
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1809, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto merkitsee strategisten mittareiden tilanteen tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi tilanteen tiedoksi.

Jakelu

Liitteet

Liite 2 Strategian mittarit per 31.8.2023

Valtuustoryhmätuki 2023

Aluehallitus 17.04.2023 § 106

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialuelain (611/2021) 27 §:n mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuusto teki 6.6.2022 § 57 päätöksen, jonka mukaan tukea maksetaan aluevaalien tuloksen perusteella muodostetuille valtuustoryhmille 4000 € varsinaista valtuutettua kohden vuonna 2022 ja 6000 €/varsinainen valtuutettu vuonna 2023 ja eteenpäin. Tuki myönnetään valtuustoryhmän toiminnan tukemiseen ja se maksetaan yhdistysmuotoiselle oikeushenkilölle.

Valtuustoryhmille on helmikuussa 2023 toimitettu ohjeistus ja ennakkosuunnitelma/hakemus tuen hakemisesta. Vuonna 2023 määrärahaa haetaan kahdessa erässä.

Ohessa taulukko, josta näkyy Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmien anomat ja keväällä 2023 maksuun menevät valtuustoryhmätukimäärärahat.

Puolue/ valtuustoryhmä	Ryhmäkoko	Mahdollinen maksimisumma 2023 6 000 €/henkilö	Anottu summa ad 10.2.2023	Maksettava summa 4.2023
RKP	32	192 000 €	96 000 €	96 000 €
SDP	8	48 000 €	SDP Svenska 6000 € SDP valtuustoryhmä 42 000 €	3 000 € 21 000 €
Kokoomus	6	36 000 €	36 000 €	18 000 €
Perussuomalaiset	5	30 000 €	Ei anomusta	0 €
KD	4	24 000 €	Ei anomusta	0 €
Suomen keskusta	2	12 000 €	12 000 €	6 000 €
Vasemmistoliitto	1	6 000 €	3 000 €	3 000 €
Vihreät	1	6 000 €	10 000 €	3 000 €
Yhteensä	59	354 000 €	205 000 e	150 000 €

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että aluehallitus

1. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien tuen 2023 maksatuksen
2. lähettää asian tiedoksi myös valtuustoon

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluehallitus 18.09.2023 § 238

Valmistelija Berg Päivi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Ohessa taulukko, josta näkyy Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmien anomat ja syksyllä 2023 maksuun menevät valtuustoryhmätukimäärärahat.

Puolue/ valtuustoryhmä	Ryhmäkoko	Mahdollinen maksimisumma 2023 6 000 €/henkilö	Anottu summa ad 10.2.2023	Maksettav a summa 4/2023	Maksettav a summa 10/2023
RKP	32	192 000 €	96 000 €	96 000 €	59 000 €
			SDP Svenska 6000 €	3 000 €	3 000 €
SDP	8	48 000 €	SDP valtuustoryhmä 42 000 €	21 000 €	21 000 €
Kokoomus	6	36 000 €	36 000 €	18 000 €	18 000 €
Perussuomalaiset	5	30 000 €	Ei anomusta	0 €	0 €
KD	4	24 000 €	Ei anomusta	0 €	0 €
Suomen keskusta	2	12 000 €	12 000 €	6 000 €	6 000 €
Vasemmistoliitto	1	6 000 €	3 000 €	3 000 €	3 000 €
Vihreät	1	6 000 €	10 000 €	3 000 €	3 000 €
Yhteensä	59	354 000 €	205 000 €	150 000 €	113 000 €

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että aluehallitus

1. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien tuen syksyn 2023 osuuden maksatukseen
2. lähettää asian tiedoksi myös valtuustoon

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 71
481/00.01.01/2023

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto merkitsee maksatuksen tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi maksatuksen tiedoksi.

Pöytäkirjaan merkittiin, että jäsen Sari Ala-Heikkilä ilmoitti estellisyydestä (hallintolain 28 §:n 4 mom:n mukainen palvelussuhdejääviys) eikä osallistunut asian käsittelyyn.

Jakelu

Eropyyntö luottamustehtävistä, Anne Rintamäki

Aluehallitus 18.09.2023 § 240

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Anne Rintamäki (PS) on ilmoittanut 19.6.2023 eroavansa Pohjanmaan hyvinvointialueen poliittista tehtävistä henkilökohtaisista syistä.

Hyvinvointialueesta annetun lain 75 §:ssä säädetään, että luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Aluevaltuusto myöntää eron valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Anne Rintamäellä on tällä hetkellä seuraavat luottamustoimet Pohjanmaan hyvinvointialueella:

- aluevaltuuston jäsen
- suhteellisten vaalien lautakunnan jäsen

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

ehdottaa, että

1. hallitus esittää valtuustolle, että Anne Rintamäelle myönnetään ero aluevaltuustosta henkilökohtaisista syistä ja että aluevaltuuston varsinaiseksi jäseneksi kutsutaan perussuomalaisten ryhmän ensimmäinen varajäsen Tero Frondelius jäljellä olevaksi toimikaudeksi

2. hallitus esittää valtuustolle, että Anne Rintamäelle myönnetään ero suhteellisten vaalien lautakunnan jäsenyydestä ja tilalle valitaan uusi varsinainen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 72
1049/00.02.01.00/2023

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että

1. valtuusto myöntää Anne Rintamäelle eron aluevaltuustosta henkilökohtaisista syistä ja että aluevaltuuston varsinaiseksi jäseneksi kutsutaan perussuomalaisten ryhmän ensimmäinen varajäsen Tero Frondelius jäljellä olevaksi toimikaudeksi

2. valtuusto myöntää Anne Rintamäelle eron suhteellisten vaalien lautakunnan jäsenyydestä ja tilalle valitaan uusi varsinainen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös:

Valtuusto myönsi Anne Rintamäelle eron aluevaltuustosta henkilökohtaisista syistä ja nimesi Perussuomalaisten ryhmän ensimmäisen varajäsenen Tero Frondeliuksen varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Valtuusto myönsi Anne Rintamäelle eron suhteellisten vaalien lautakunnan jäsenyydestä ja valitsi Helinä Sipisen uudeksi varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Jakelu

Liitteet

Liite 3 Eroanomus A Rintamäki

Liite 4 Valitut aluevaltuutetut ja varavaltuutetut vertausluvuittain

Vastaus valtuustoaloitteeseen; Koko Pohjanmaan hyvinvointialueella tulee ottaa käyttöön HPV-testit osana kohdunkaulan syövän seulontaa

Aluehallitus 18.09.2023 § 241

Valmistelija Svartsjö Sofia
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 518 1091, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuutettu Eva-Maria Strömsholm on tehnyt Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän valtuuston kokouksessa 2.11.2022 liitteenä olevan valtuustoaloitteen. Hän esittää aloitteessaan, että hyvinvointialueen kuntayhtymässä otetaan käyttöön HPV –testit kohdunkaulasyövän seulontojen yhteydessä ja että hyvinvointialue varaa riittävästi resursseja, että kolposkopiat pystytään tekemään ajoissa. Aloitteen käsittely on siirretty hyvinvointialueen käsiteltäväksi.

Vastauksen valtuustoaloitteeseen voidaan todeta, että hyvinvointialueella on tehty päätös siirtyä kansallisen suosituksen mukaisesti HPV-testaukseen seulontamenetelmänä. Suunnitelman mukaan HPV-pohjaiseen seulontatutkimukseen siirrytään vuoden 2024 alusta alkaen. Hyvinvointialueen oma henkilöstö koulutetaan HPV-näytteenottoon syksyn 2023 aikana. Hyvinvointialueen terveydenhoitajat ottavat seulontanäytteet.

Sektorijohtaja, työikäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty

Päätös:

Sektorijohtaja Erkki Penttinen täydensi esittelynsä seuraavalla tekstilisäyksellä: Hyvinvointialueen oman henkilöstön kouluttamisella varmistetaan, että hyvinvointialueella on riittävät resurssit kolposkopioiden tekemiseen oikea aikaisesti. Resurssitarvetta arvioidaan, kun HPV-testien ja kolposkopioiden toteutusta arvioidaan.

Aluehallitus hyväksyi ehdotuksen yllä olevalla lisäyksellä.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 73
1117/00.02.01.00/2023

Valmistelija Svartsjö Sofia
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 518 1091, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 5 HPV-testit Pohjanmaalla

Vastaus valtuustoaloitteeseen/Pitkäkestoista covid-19-tautia sairastaville toimiva diagnostiikka, hoito ja kuntoutus Pohjanmaan hyvinvointialueella

Aluehallitus 18.09.2023 § 242

Valmistelija Penttinen Erkki
Sundberg Annica
Grönroos-Pada Silvia
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän valtuutettu Eva-Maria Strömsholm on tehnyt valtuustoaloitteen (Liite), jossa hän ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää pitkäkestoista post covid-tautia sairastaville potilaille sopivan ja toimivan diagnosoinnin, hoidon ja kuntoutuksen, varaa riittävästi resursseja voidakseen tukea ja auttaa potilaita, jotka ovat kärsineet post covidista sekä nimeää covid 19:n asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on suunnitella ja kehittää sekä arvioida koronaviruksen jälkeisiä oireita sairastavien potilaiden hoitoa, diagnostiikkaa ja kuntoutusta. Aloite on siirretty Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymästä Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

THL:n määrittelyn mukaan Long covid on koronavirusinfektion jälkitauti. Sen oireet kestävät vähintään kaksi kuukautta eikä näitä oireita voi selittää muulla diagnoosilla. Oireet voivat ilmaantua uudelleen akuutista COVID-19-taudista toipumisen jälkeen tai ne voivat jatkua alkuperäisen sairauden jälkeen. Oireet voivat myös vaihdella, niiden voimakkuus aaltoilla tai uusiutua ajan myötä. Oireita voi pahentaa henkinen ja fyysinen stressi ja rasitus.

COVID-19:n jälkeisen tilan diagnoosi voidaan asettaa terveydenhuollossa yleensä vähintään 3 kuukautta sen jälkeen, kun potilas on sairastunut COVID-19-infektioon. Tämän kolmen kuukauden ajanjakson ansiosta voidaan sulkea pois tavanomaisesta akuutin sairauden toipumisajasta johtuvat oireet. Joskus tämä toipumisaika voi olla pitkä, varsinkin jos henkilö on ollut hyvin sairas.

Yleisesti hyväksytyä lääkehoitoa tautiin ei ole. Oireiden hoidossa käytetään useita eri lääkkeitä. Hyöty saattaa vaihdella potilaasta ja oirekuvasta riippuen. Parantavaa lääkehoitoa ei ole löydetty. Koronataudista toipuminen on yksilöllistä. Palvelut järjestetään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystaluuissa potilaiden yksilöllisen hoidontarpeen arvioinnin perusteella

Pitkäaikaisesti oireilevat potilaat on aikaisemmin tulleet ohjattua ja ohjataan Pohjanmaan hyvinvointialueella edelleen kuntoutustutkimukseen, jos työkyky on uhattuna. Hyvinvointialueella (kuntoutuksen toimiala) on moniammatillinen tiimi, joka arvioi kuntoutuksen tarpeen ja tekee kuntoutussuunnitelman.

Hyvinvointialue tulee tiedottamaan kuntoutustutkimuspoliklinikan toiminnasta enemmän, ja kehittämään vielä tiiviimmän verkoston sosiaali- ja terveyskeskuksen ja työterveyshuollon palvelujen kanssa. kohdalla. Hoito- ja kuntoutusprosessit ovat pitkiä. Seuranta ja tuki ovat tärkeitä, vaikka hoito onkin oireenmukaista.

Sektorijohtaja, työkäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 74
1127/00.02.01.00/2023

Valmistelija Penttinen Erkki
Sundberg Annica
Grönroos-Pada Silvia
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

- Liite 6 Toimiva diagnostiikka hoito ja kuntoutus PostCovid
- Liite 7 Valtuustoaloite post covid _ Vastausliite

Vastaus aluevaltuustoaloitteeseen; Selvitetään ja tutkitaan ikääntyneiden välimuotoisen asumisen tarve Pohjanmaalla

Aluehallitus 18.09.2023 § 243

Valmistelija Vähäkangas Pia
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 8051 455, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuustoaloitteessa nostetaan esille ikääntyneiden määrän lisääntymiseen liittyvä varautuminen. Eräänä varautumisen työvälineenä ehdotetaan, että selvitetään välimuotoasumisen tarve Pohjanmaan hyvinvointialueella (aloite liitteenä).

Pohjanmaan hyvinvointialueella on parasta aikaa menossa selvitystyö, jonka avulla kartoitetaan välimuotoisen asumisen tilannetta. Kartoitus valmistuu syys-lokakuun aikana 2023. Kartoitus muodostaa perustan ikäihmisten asumiseen liittyvien yhteistyökuvioiden ja rajapintatyöskentelyn kehittämiseksi mm. kuntien ja hyvinvointialueen välille (vastaus liitteenä). Kun kartoitus on valmis, se käsitellään hallituksessa.

Sektorijohtaja, ikäihmiset Vähäkangas Pia

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 75
1143/00.02.01.00/2023

Valmistelija Vähäkangas Pia
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 8051 455, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 8 Ikääntyneiden välimuotoasumisen tarve

Liite 9 Vastaus koskien välimuotoasumisen asumisen tarve

Vastaus valtuustoaloitteeseen, ilmaiset kuukautissuojat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 48

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Johanna Holmäng on 16.12.2022 tehnyt valtuustoaloitteen ilmaisista kuukautissuojista hyvinvointialueen peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Aloitetta perustellaan sillä, että yhteiskunnan olisi sopeuduttava paremmin naisten olosuhteisiin ja että kuukautissuojien saatavuuden pitäisi olla yhtä itsestään selvää kuin se, että vessassa on vessapaperia. Aloitteen mukaan kuukautissuojien pitäisi olla ilmaisia, sillä kuukautissuoja on välttämätön hygieniatuote, jota ilman menstruovat ihmiset eivät voi olla. Kaikilla ei ole varaa ostaa sellaisia suojia kuin he haluaisivat tai heidän on harkittava, kuinka usein he voivat vaihtaa suojan tai onko heillä varaa ostaa uusi paketti siteitä. Ilmaisten kuukautissuojien jakaminen vähentäisi myös kuukautisiin yhä liittyvää tabua ja häpeää.

Hyvinvointialueen joissakin kouluissa on saatavilla ilmaisia kuukautissuojia, asia on silloin järjestetty oppilasraadin tai vastaavan toimesta. Myös terveydenhoitajilla on usein varastossaan kuukautissuojia, joita he voivat tarvittaessa antaa niitä tarvitseville oppilaille. Vuonna 2022 Pohjanmaalla oli 12–19-vuotiaita tyttöjä ja naisia noin 8 100 henkeä, joille ilmaisia kuukautissuojia tarjottaisiin. Jos ajatellaan, että he käyttäisivät kaksi ilmaista kuukautissuojaa päivässä kolmena päivänä kuukaudessa ja yhdeksänä kuukautena vuodessa, olisi kuukautissuojien tarve runsaat 400 000 kuukautissuojaa vuodessa. Todennäköisesti kaikki eivät kuitenkaan käyttäisi palvelua, ainakaan tässä laajuudessa. Kuukautissuojia voisi olla vapaasti saatavilla vessoissa, mutta hävikin minimoimiseksi voidaan käyttää jakelulaitetta, joka antaa esimerkiksi yhden siteen/tamponin minuutissa.

Kuukautissuojien kustannukset ovat tasa-arvokysymys, ja asia on tärkeä nostaa esiin. Kuukautissuoja on kuitenkin normaali hygieniatuote, ei tuote, jota käytetään sairauden ehkäisemiseen tai hoitamiseen. Nuorten neuvominen ja ohjaaminen sopivien tuotteiden pariin ei myöskään ole asia, joka vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen. Hyvinvointialueella on noin 20 koulua vuosiluokille (6) 7–9 ja noin 35 toisen asteen oppilaitosta. Kuukautissuojia tarvitaan kuitenkin usein jo luokilla 5–6, miksi alakoulutkin olisi laskettava mukaan. Vaikka kyseessä on osittain kustannuskysymys, on se pikemminkin periaatteellinen kysymys hyvinvointialueen vastuualueesta. Jos ilmaisia kuukautissuojia halutaan tarjota kouluissa, asia kuuluu ennemminkin siihen osaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, joka kuuluu kuntien alaisuuteen. Valmistelu tukee yllä mainittuun viitaten ajatusta ilmaisista kuukautissuojista menstruoville naisille, mutta se ei puolla sitä, että hyvinvointialue vastaisi siitä, että oppilaitoksissa olisi saatavilla ilmaisia kuukautissuojia oppilaille.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian hallituksen käsiteltäväksi

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen ja aloite toimitetaan hallitukselle.

Aluehallitus 18.09.2023 § 244

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 76
358/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 10 Aloite Ilmaiset kuukautissuojat 16122022

Vastaus valtuustoaloitteeseen lukureseptin käyttöönotosta lastenneuvolassa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 49

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Rebecca Åkers on jättänyt 20.2.2023 valtuustoaloitteen, jossa hän ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialue vahvistaa yhteistyötä alueen kirjastojen kanssa ja ottaa käyttöön lukureseptin alueen neuvolayksiköissä. Mallia voitaisiin ottaa Pirkanmaan Pälkäneeltä, jossa neuvola jakaa lukureseptejä kaikille 1-6-vuotiaille lapsille. Lukuresepti ”määrätään” neuvolakäynnin yhteydessä, ja siihen kuuluvan neljän kirjan ”lääkeannoksen” voi noutaa kirjastosta. Kirjasto on valinnut sopivat kirjat kullekin ikäryhmälle. Mukana on myös helppolukuisia kirjoja perheille, joissa ei ole ennestään arjen lukemiskulttuuria. Aloitteen perusteluna todetaan, että Suomessa on havaittu uusi ilmiö; kolmevuotiaat, jotka eivät osaa puhua.

Kieli opitaan kuulemalla ja puhe matkimalla, ja siihen tarvitaan mallia aikuiselta. Nykyään monet vanhemmat puhuvat lapsilleen vähemmän kuin ennen, ja usein sekä lapset että aikuiset viettävät paljon aikaa erilaisten ruutujen ääressä, mikä vähentää kielellistä vuorovaikutusta. Läheskään kaikki vanhemmat eivät lue lapsilleen, vaikka lapselle ääneen lukemisella on todettu olevan paljon myönteisiä vaikutuksia. Ääneen lukemisella on vaikutuksia lapsen puhumaan oppimisen sekä lapsen ja muun perheen vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kannalta. Asiasta on keskusteltu lasten ja perheiden sektorin ohjausryhmässä, ja lastenneuvolalta ja puheterapialta on pyydetty kommentit. Asiaa on käsitelty myös sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Hyvinvointialueen lastenneuvoloissa useimmat ottavat esille ääneen lukemisen tärkeyden, vaikka sitä ei olekaan määritelty kuuluvaksi minkään tietyn neuvolakäynnin sisältöön. Monessa paikassa jaetaan esim. Suomen kulttuurirahaston sponsoroimia kirjakasseja lapsen ensimmäisten vuosien neuvolakäyntien yhteydessä, ja monet neuvolat tekevät myös hyvää yhteistyötä kirjastojen kanssa, jotka kutsuvat vanhemmat ja lapset käymään kirjastossa.

Hyvinvointialueen puheterapeutit pitävät ideaa hyvänä ja ovat omalta osaltaan mielellään mukana kehittämässä yhteistyötä. He korostavat, että nämä mahdollisuudet on tärkeää tarjota myös lapsille, joiden vanhemmat tulevat eri kulttuureista ja joilla on eri äidinkieliä ja koulutustasoja.

Hyvinvointialue suhtautuu omalta osaltaan myönteisesti kuntien kirjastojen, neuvolatoiminnan ja puheterapian yhteistyön kehittämiseen lasten kielellisen ja tunne-elämän kehityksen edistämiseksi muun muassa jonkinlaisen lukureseptin avulla. Kehittämialue ei aiheuttane suuria lisäkustannuksia ja se huomioidaan vuoden 2024 toiminnan suunnittelussa

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy omalta osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian edelleen hallitukseen

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen seuraavalla lisäyksellä: ”Kirjastoja tulee kuulla asiassa mahdollisimman pian ja niiden näkemykset otetaan huomioon. Kirjastot tulee osallistaa lukureseptin konkreettisen käyttöönoton suunnitteluun.” Aloite toimitetaan hallitukselle.

Aluehallitus 18.09.2023 § 245

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 77
359/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite Aloite - Lukureseptin käyttöönottoaminen neuvoloissa yhteistyössä kuntien
11 kirjastojen kanssa

Vastaus valtuustoaloitteeseen, äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 50

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lotta Alhonnoro on jättänyt 20.2.2023 valtuustoaloitteen, joka koskee äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä. Aloitteen mukaan äitiysfysioterapia vaikuttaisi merkittävästi synnyttäjien hyvinvointiin, fyysiseen toimintakykyyn ja elämänlaatuun. Moni nainen kärsii synnytyksen jälkeen lantionpohjan ja vatsalihasten ongelmista, ja aloitteen mukaan tällä hetkellä usein ainoa naisten saama ohje on kirjallinen tiedote lantionpohjan lihasten harjoittelun tärkeydestä, mutta monet hyötyisivät ammatillisesta ohjauksesta ongelmien ehkäisemiseksi. Aloitteen mukaan tämä voitaisiin toteuttaa tarjoamalla jokaiselle tulevalle äidille neuvolapalveluiden yhteydessä tukea ja esimerkiksi käynnin fysioterapeutilla ennen ja jälkeen synnytyksen.

Aloitteesta on keskusteltu hyvinvointialueen johtoryhmässä ja asiasta on pyydetty lausunto naistentautien ylilääkäriltä, äitiysneuvolalta ja fysioterapialta.

Heikosta lantionpohjasta kärsivillä naisilla on usein jo varhaiskeski-ikässä virtsankarkailuongelmia ja usein myös selkävaivoja ja toisinaan epämääräisiä alavatsaoireita. Toisaalta on myös paljon naisia, jotka jännittävät lantionpohjan lihaksia jatkuvasti, mikä saattaa johtaa ajan mittaan yliaktiiviseen virtsarakkoon ja siitä johtuvaan tihentyneeseen virtsaamistarpeeseen. Monilla naisilla on puutteelliset tiedot siitä, mikä lantionpohja on ja miten sitä tulisi harjoittaa.

Eri kuntien äitiyshuoltoon on kuulunut vaihtelevissa määrin fysioterapiaohjausta ennen synnytystä ja sen jälkeen tehtävissä harjoituksissa. Ennen kotiin lähtöä äidit saavat synnytysosastolta kirjalliset ja osittain suulliset ohjeet lantionpohjaharjoittelusta. Jos heillä on jo osastolla ollessa hyvin vaikeita ongelmia, esim. virtsan- tai ulosteenkarkailua, tai jos heillä on ollut laaja erkauma, he saavat lähetteen fysioterapeutille, joka tapaa heidät synnytysosastolla ja varaa sen jälkeen ajan seurantakäynnille. Lisäksi hyvinvointialueen verkkosivuilla on erityyppisiä videomuotoisia ohjeita ja harjoituksia.

Perhevalmennuskursseja ollaan parhaillaan yhtenäistämässä, ja niissä fysioterapiaohjaus on edelleen tärkeässä asemassa. Ohjaus tulee olemaan ensisijaisesti virtuaalista, jotta kaikille voidaan tarjota tasavertaista palvelua, ja lisäksi sitä voitaisiin täydentää erikoiskoulutuksen saaneen fysioterapeutin luennoilla, jotka olisi suunnattu kaikille synnyttäjille. Yksilöllisiä fysioterapiakäyntejä tarjotaan, jos äidillä on ongelmia, joihin hän tarvitsee apua.

On tärkeää painottaa kokonaisuutta, jossa naiset saavat tietoa siitä, että sekä vatsa- ja selkälihaksia että lantionpohjan lihaksia tulee harjoittaa ja että se tulee tehdä oikealla tavalla hyvän ryhdin ja vahvan lantionpohjan saamiseksi ja siten tuki- ja liikuntaelinoireiden ja virtsavaivojen ehkäisemiseksi tulevaisuudessa. Tämä noudattaa myös hyvinvointialueen linjaa ehkäiseviin palveluihin panostamisessa. Hyvä ajankohta tälle on raskauden ja synnytyksen aika. Hyvinvointialueella syntyi vuonna 2022 noin 1600 lasta, ja erikoistuneen fysioterapeutin yksilöllisten käyntien tarjoaminen kaikille äideille tarpeesta riippumatta veisi resursseja ja vaatisi lisähenkilöstöä. Kustannustehokkaampi menetelmä on vanhempainvalmennuksen kehittäminen kaikille synnyttäjille annettavalla hyvällä tietopakettilla ja asian ottaminen järjestelmällisesti esille äitiysneuvolakäyntien yhteydessä, jotta voidaan tunnistaa naiset, jotka tarvitsevat fysioterapeutin yksilöllistä ohjausta, jota tulee tarjota tasavertaisesti. Tämä voidaan toteuttaa pitkälti nykyisillä henkilöstöresursseilla.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdotetaan, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy omalta osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian edelleen hallitukseen.

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen ja aloite toimitetaan hallitukselle.

Aluehallitus 18.09.2023 § 246

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 78
369/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 12 Valtuustoaloite Äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä

Kysymyksiä, aloitteita ja ilmoituksia

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 79

Mahdolliset kysymykset, aloitteet ja ilmoitukset.

Päätös:

Valtuuston kokouksessa tehtiin seuraavat aloitteet:

1. Aloite siitä, että paperittomien oikeus tarvittavaan terveydenhuoltoon on turvattava, Ramieza Mahdi ja Sari Somppi.
2. Aloite sisäisen controllerin tehtävän perustamisesta, Rainer Bystedt
3. Aloite Malmin sairaalan toiminnan kriittisestä tarkastelusta vuodesta 2025 eteenpäin ja yhteistyöstä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa, Perussuomalaisten valtuustoryhmä.
4. Aloite ilmaisesta TBE-rokotuksesta alaikäisille alueilla, joille THL suosittelee TBE-rokotusta, Andreas Hjulfors.
5. Aloite lastensuojelun ostopalvelujen selvittämisestä ja omaksi toiminnaksi siirtämisestä, Harri Moisio

Valtuusto tutustui aloitteisiin ja vie ne hallitukseen jatkokäsittelyä varten.

Liitteet

Liite 13 Saapuneet aloitteet

Kokouksen päättäminen

Aluevaltuusto 02.10.2023 § 80

Kokouksen päättäminen.

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.40.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 66, § 67, § 68, § 70, § 71, § 73, § 74, § 75, § 76, § 77, § 78, § 79, § 80

Muutoksenhakukielto

Edellä mainituista päätöksistä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 69, § 72

Aluevalitusosoitus

Aluevaltuuston päätökseen, hyvinvointiyhtymän yhtymävaltuuston ja yhtymäkokouksen päätökseen sekä aluehallituksen ja lautakunnan tai johtokunnan tai viranhaltijan oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella hallinto-oikeudelta (611/2021 140 §).

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen kuitenkin hakea muutosta aluevalituksin myös se, jolla on 1 tai 2 momentin nojalla oikeus tehdä aluevalitus. (611/2021 142 §)

Valitusaika

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Jäsenkunnan ja jäsenkunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43
65100 Vaasa
vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää:

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2-4, 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Käyntiosoite: Hietalahdenkatu 6, X-talo 1. krs. Aukioloaika maanantaista perjantaihin klo 9-14.
Puhelinnumero: 06 218 1111

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, www.pohjanmaanhyvinvointi.fi